Hódmezővásárhelyről

Repülőtéri vontatók

Repülőtéri anyagmozgatásra szolgáló vontatókat konstruáltak a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Gépgyártó Vállalat szakemberei. A Magyar Légiforgalmi Társaság megbízása alapján már készen is van egy Rába motorral működő repülőgép-vontató, továbbá egy csehszlovákiai gyártmányú motorral működő repülőtéri poggyászkocsi-vontató mintapéldánya. Mindkettőt modern vonalú vezetőfülkével látták el, s iránt uk már most külföldi érdeklődés is tapasztalható. A prototípusok megnyerték a légiközlekedési szakemberek tetszését: a repülőgép-vontatóból hatot, a másik vontatóból pedig huszonkettőt gyártanak a Ferihegyi repülőtér megrendelésére.

Új típusú nagy teljesítményű hűtőgépkocsik gyártásával is próbálkozik a vállalat. Ezeknek ugyancsak elkészült az első sorozata. Az alváza szovjet gyártmányú, felépítményét pedig NSZK-beli céggel kooperálva készítik két változatban. Az egyik alkalmas fagyasztott hús vagy más romlandó élelmiszer 150 kilométeres körzetben történő szállítására, a másik pedig mélyhűtött áru nagy távolságú, akár külföldi szállítására is megfelel.

Delegációnk Nairobiban

Duschek Lajosné, az Elnöki Tanács tagja, a Magyar Nők Országos Tanácsa elnökének vezetésével pénteken kormánydelegáció utazott Nairobiba. Kenya fővárosában július 15. és 26. között tartják a Nők III. Világkonferenciáját, az ENSZ által 1975-ben meghirdetett Nők Évtizedének zárórendezvényét. Ezen a tanácskozáson a világszervezet tagországainak delegációi vesznek részt.

Bővül a textíliák választéka

A Goldberger Textilművek több új gépet állít munkába, hogy bővítse áruválasztékát. A holland STORK cégtől olyan kenőberendezést béreltek és állítottak üzembe, amelyen a hagyományos kikészítési mód mellett lehetőség nyílik hő-, hang- és fényszigetelő réteg felvitelére is. A rotációs, filmnyomásos elven működő berendezést a már meglevő gépsorba telepítették. A mikroprocesszoros vezérlésű kenőgép hab formájában viszi fel a kelmére a speciális anyagokat, mégpedig oly módon, hogy a szárításnál a korábbinál lényegesen kevesebb hőenergiára van szükség. Az új textíliák sorozatgyártását megkezdik.

Lakások, telkek, garázsok

Csökkent a fizetőképes kereslet az ingatlanforgalomban

Mindig nagy érdeklődéssel forgatom az adásvételi szerződéseket, hiszen a szabadpiaci ingatlanforgalomból a városépítést is befolyásoló jelenségek olvashatók ki. Az idei tapasztalatok közül rangelső, hogy jelentősen csökkent a fizetőképes kereslet. *Csíkósné Gelegonya Mária*, az INLAK igazgatóhelyettese szerint soha ennyi lakást, telket nem kínáltak eladásra a magánfelek, mint az idén. Ebből arra is lehetne következtetni, hogy egyensúlyi állapot felé közeledik a szabadpiac.

1.

A pénzügyi szakemberek azonban inkább azzal magyarázzák a túlkínálatot, hogy a rendkívül gyorsan emelkedő lakásárak visszaszorítják a keresletet. Öt évvel ezelőtt hasonló búvárkodás után arról tájékoztattam olvasóinkat, hogy a nagylakás a sikk. Most kénytelen vagyok leírni, hogy a másfél szobás otthon a népszerű. Természetesen nem az igények változtak, hanem nagyon sok embernek az életszínvonala csökkent. Hiába szeretne több szülő a gyerekének háromszobás lakást, sok még magának sem tudja kifizetni, hiszen például Újszegeden, az Egressy Béni utcában 950 ezer forintot kérnek érte. Nagyon drága lett a lakás, a szabadpiaci árfolyamok is ezt bizonyítják. A Gyöngyvirág utcában az első emeleti 47 négyzetméteres összkomfortért 320 ezer forint készpénzt kérnek, az OTP-átvállalás pedig 300 ezer forint. Makkosházán, az ötödik emeleti kétszobás, 49 négyzetméteres lakást 250 ezer forintért, illetve 360 ezer forint OTP-átvállalással szeretnék eladni. A Szilléri sugárúton negyedik emeleti másfél szobás lakás kikiáltási ára 300 ezer forint, a hitel 250 ezer forint. Megkérik a pénzt a Lomnici utcában, ahol az első emeleti másfél szobás panelotthont 680 ezer forintért kínálják.

A szabadpiacon is ugyanaz a helyzet, mint a takarékpénztáraknál — az utolsó emeleti összkomfortokat nem keresik, így rendkívül nehéz eladni. Ez meg is látszik a kínálásnál: amíg a Csongrádi sugárúton, a második emeleti egy plusz kettes 60 négyzetméteres lakásért 580 ezer forint készpénzt kérnek, 250 ezer forint hitel mellett, addig ugyanez a lakás hat emelettel magasabban már csak 400 ezer forint és a fennmaradó hitel is csak 180 ezer forint. Jelentős az árkülönbség a panel és a téglából készült otthonok között, az utóbbiak javára. Újszegeden, az Odesszai körúton, kétszobás, téglablokkos lakást 700 ezer forintért szeretnék eladni. A tágasabb otthonok adásvételénél már milliókban beszélnek. Alsóvároson kettő és félszobás lakás, társasházban 1,4 millióért, a Belvárosban ötszobás ház 2,5 millióért, móravárosi háromszobás ház 1,5 millióért hosszú ideje megvásárolható. A nagyobb értékű otthonok szinte eladhatatlanok lettek, olcsóbb újat építeni.

Az ingatlanforgalommal profi módon foglalkozó szakemberek szerint rendkívül megnőtt a garzonok után az érdeklődés. Nemcsak a kispénzű fiatalok szeretnék a 30 négyzetméterekkel ideiglenesen megoldani az otthonteremtés gondjait, hanem a válások növekvő aránya miatt a töredékcsaládoknak is csak erre elegendő a pénzük. Nagy a szezonja a 30—50 négyzetméteres lakásoknak, de ennek ellenére sem biztatnám a beruházókat, a tanácsokat, hogy csak kislakásokban gondolkozzanak, mert hosszú távon hiánygazdálkodást teremthetne a piacon.

2.

Évekkel ezelőtt szemtanúi lehettünk annak a folyamatnak, hogy a személyi tulajdonú lakásokra cserélték sokan a tanácsiakat. Fordult a kocka, most a tulajdonosok ráfizetés mellett keresik az állami összkomfortokat. Újdonság az is, hogy elsősorban az idős emberek könnyen megválnak magánházuktól, amelynek karbantartása egyre költségesebb, és megelégszenek a másfél szobával is. Természetesen az ilyen cserénél komoly hasznot remélnek.

A fizetőképes kereslet csökkenésével függ össze a lanyhuló telekpiac. Aki építeni akar, az olcsóbb állami portára vár, amiért csak használatbavételi díjat kell fizetni. Néhány szabadpiaci típusár: Újszegeden, a Felsőkikötő soron 306 négyszögölt 1 millió forintért, Alsóvároson 80 négyszögölt 400 ezer forintért, Móravároson 172 négyszögölt 820 ezer forintért kínálnak. Legdrágább a porta a Belvárosban. A kertbarátok a szerszámoskamra nélküli négyszögöleket keresik, mert egy kis bódé is rendkívül emeli a tarifát. Például kamrával egy hobbikert ára a Traktor utcában 290 ezer forint. Szegedhez közeli tanyák sem olcsóbbak, némelyikért 300 ezer forintot is elkérnek. Csökkent az érdeklődés a garázsok iránt, aminek az a magyarázata, némelyik többe kerül, mint egy használt gépkocsi.

3.

Örvendetes, hogy a tanácsi lakások lépcsőzetes cseréje elmozdult a holtpontról. Tavaly másfél szobás lakást 170-en, egy plusz kettest 55-en, kétszobást 171-en, kettő plusz kettest 7-en szerettek volna cserélni, és jelentős részüknek ez a szándéka meg is valósulhatott az INLAK közreműködésével.

Remélhetőleg, a fizetőképes kereslet csökkenése nem lesz tartós. Egy tanulságot a jelenlegi állapotokból is le lehet vonni, hogy a szabadpiaci viszonyok nem tükrözik a kereslet-kínálat hagyományos összefüggéseit, hiszen kisebb érdeklődés mellett sem „nyomottak", hanem magasak az árak.

Halász Miklós

Kissori évtizedek (3.)

Az ős-téesz

„Hogy mer aludni ilyen időkben?!"

Kissoron 1952-ben alakult az első téesz. Nem volt nehéz megalakítani, mert a középparasztok, akiknek a szőlejét ötszörösére fölszorozták, a kuláklistától rettegve „önként" beléptek. De azért nem tűnhettek túlságosan lelkesnek, s utóbb kiderült, nem is sok okuk volt rá. Ötvenkettő decemberében ugyanis küldöttség jött a megyétől, s elrendelték, hogy mint ingadozó és visszahúzó elemeket, zárják ki őket a téeszből.

— Az első elnök idősebb Kalmár Vince volt — emlékezik Demus László, az Alkotmány Szakszövetkezet mostani elnöke. — Őt is kizárták azon a decemberi közgyűlésen. Engem a nagyszüleim neveltek, nekik is volt szőlőjük, ők sem maradhattak a téeszben. Föllálltam, hogy velem akkor mi lesz. Azt felelték, én maradhatok. Fogatos voltam, két napra rá megkeresett Csóti Lajos brigádvezető, és azt mondta, Hebők András lovait kapom meg. Hebők köztiszteletben álló ember volt, esküdt a múlt rendszerben. Elmentünk hozzá, a szerszámok már elő voltak készítve, de mikor meglátta hogy én megyek a lovakért, kihozta az ereszet végéből az ostort is.

— Ha te hajtod őket, fiam, neked ezt is odaadom.

A jószágot be kellett adni a közösbe. A Kiri-tanyán, Gárgyán-tanyán, Kovács Béla tanyáján volt az istálló.

— Rozsbúzaszalmát szecskáztunk egy tízhektós kádba, sós vizet öntöttünk rá, azt ették a lovak. Ötvenkettőben olyan aszály volt, hogy nem termett semmi. Télen felkötöztük a lovakat a nagygerendához, ne tudjanak lefeküdni, mert utána nem tudtak volna lábra állni.

Munkaegységre dolgoztunk, de nem voltunk összeszokva. Az emberekben nehezen gyökerezett meg a közösségi szemlélet. Mindenki a saját régi lovát akarta hajtani, azután is, hogy közösek lettek az állatok. Év közben kaptunk előleget, de az aszály meg a tapasztalatlanság miatt alig termett valami, így év végén az előleget is vissza kellett volna adni — ha lett volna miből.

— A második évben én voltam az elnöke annak a téesznek — meséli Szögi Mihály. — Mindent elvittek beadásba, annyi kukorica sem maradt, amennyi vetni kellett volna. Ötvenhárom tavaszán biciklivel hordattam Tompáról, Mélykútról a kukoricát, hogy tudjunk vetni.

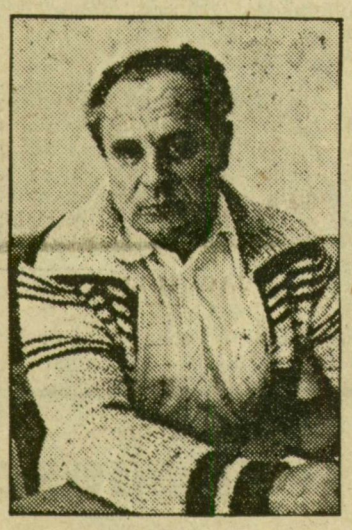

Demus László

A nép is bizalmatlan volt. Ötvenkettőben alig kerestek annyit, amennyi dohányra kellett. Az államunk vezetői sem tudták, hogyan kellene tovább haladni, megosztottak voltak. Örökké a nyakamra jártak az ávósok. Éjszaka kiugrasztottak az ágyból: tud arról, mi van az istállóban? Ébernek kell lenni! Hogy mer maga aludni ilyen időkben? Estenként gyűlések voltak Szegeden. Mindig valami újabbal hozakodtak elő. Egyszer azt mondták: emberek, nem kell ezután félni a beadástól. Lehet már kapni becsomagolva apró kavicsot, az segíti a baromfiak emésztését. Énszerintem ez már hecc volt, provokáció. Lesték, hogy mennyit bírunk még, kiállunk-e szó nélkül.

Ötvenháromban jobb esztendő jött. Bőven esett az eső, termett is szépen minden. Azon a nyáron megszerveztük a gyorsaratást.

Turú Imre is kocsis volt a téeszben, egymaga több munkaegységet szerzett, mint a szülei. Demus László még arra is emlékszik, hogy 437 munkaegysége volt 1953-ban. Év végi elszámoláskor kapott rá 600 liter bort, 10—12 mázsa gabonát, egy nagy kocsi kukoricát, még valamennyi pénzt is. Termett szőlő, kukorica, dinnye. A lovak följavultak a rossz tél után, igaz, három megdöglött, de születtek kiscsikók is. Az embereknek megjött a kedvük a további munkához.

Jött aztán az elbizonytalanodás. A tagok egymásnak adták a brosúrákat: ahol a tagság nagyobbik része úgy akarja, föl lehet oszlatni a téeszt. A jószágokat visszaadták, mindenki megkapta a járandóságát. Előbb azonban minden földet bevetettek, elosztottak, elrendeztek mindent.

— Sztálin halálával kezdődött az oldódás. De mi azt akkor nem tudtuk, Vásárhelyről hordtuk a trágyát. Ott fölrakták kocsira, ki a nagyvonathoz, be a vagonba. Szeged átrakón átvillázták a kisvonatra, s a kissori állomáson raktuk ki, hordtuk a földekre. Olcsó volt az ember ereje, jutott mindenhova — meséli Demus László. — Nyolc-tíz lőcsös kocsival dolgoztunk. Ki volt adva, hogy amikor Sztálint temetik, meg kell állni vigyázzba. Amikor eljött az idő úgy is tettünk: vigvázzba álltunk ott, a trágyás kocsik mellett. Tapasztalatlanok voltunk, nem tudtuk, meddig kell úgy maradni, moccanni sem mertünk sokáig, hátha néz valaki bennünket...

Tanács István

(Folytatjuk.)

Félidőben 1:0 a zöldeknek

Tarjánban elszánt lakók harcba indultak egy 6-szor 100 méteres zöld sávért.

A Budapesti körút végén, az 501, 502 és 503 épületek mögött van egy darabka füves terület. Előtte autóparkoló, rajta néhány fa. Nem sok, mondhatnánk zsebkendőnyi park, ahova az érintett, mintegy 180 család gyermekei játszani mehetnek, ahol valamelyest megszakad az összefüggő szürkeség.

A Garázsszövetkezet minden engedélyt megszerzett — megkapott —, hogy ott garázsokat építsen. Már-már hozzá is kezdtek a terület „átrendezéséhez". Az ott lakók viszont nem hagyták anynyiban a dolgot, aláírásokat gyűjtöttek, kilincseltek, hogy megvédjék icipici természetüket. Mert kinek is lesz jó ott egy garázssor? Maximum harminc autótulajdonosnak, akik ott fedél alatt tudhatják majd járműveiket. De mi lesz a gyerekekkel? Mi lesz a gépkocsitárolóból és a megszüntetett parkolóból egyaránt kiszoruló autókkal? És egyáltalán: mi lesz?

Örömmel jelentem: félidőben 1:0 a zöldek javára. A hozzájáruló nyilatkozatot visszavonták, a téma a vb napirendjéről lekerült, a munkások abbahagyták az előkészületeket, az építkezést leállították.

A szünet után újból kapcsoljuk a pályát. Addig is drukkolunk a zöldeknek...

R. É.

Borsókonzerv-irányvonatok

A MÁV Szegedi Igazgatóságának dél-alföldi működési területéhez tartozó békéscsabai, kecskeméti, nagykőrösi és szegedi konzervgyárból is megindultak, néhány vagonos tételek után a kizárólag zöldborsós vasúti kocsikból álló és zöld utat élvező irányvonatok. A vállalatok ugyanis nem tárolják hosszasan a készárut, hanem mielőbb továbbítják a megrendelőkhöz.

A hét végéig több mint félezer konténerrel hat irányvonat borsókonzervet küldtek a Szovjetunióba. Ezenkívül ötezer tonnányit egyéb vasúti szerelvényekkel Csehszlovákiába és az NDK-ba irányítottak. A konzervgyárak egyeztették borsószállítási feladatukat az igazgatósággal. Eszerint az idény végéig 182 ezer tonnát küldenek a Dél-Alföldről, főként irányvonatokkal belés külföldre, többet, mint az ugyancsak sikeres borsószezont eredményezett múlt évben.

A Zöldért-nek az idényben több mint öt és fél ezer, jelentős részben hűtővagont bocsátanak a rendelkezésére, zöldség- és gyümölcsszállításra. A hét végén Szentesről paprikásvonatot indítottak útjára.

Etióp küldöttség Szegeden

Tegnap, pénteken délben a hazánkban tartózkodó Etióp Parasztszövetség küldöttsége Szegedre érkezett. *Mamma Abam* a szövetség szövetkezetszervezeti főosztályának vezetője, *Hussein Juma* szövetkezetszervező munkatársa és *Ahmed Dawud Hararghe* megyei termelőszövetkezeti elnök a Csongrád megyei Tesz vendégeként gazdag programon vesz részt. *Molnár Lajosnak*, a szövetség elnökének köszöntője után *Haskó Pál*, a Teszöv titkára megyénk mezőgazdaságáról tájékoztatta a vendégeket. Majd délután a Bordányi „Előre" Szakszövetkezet életével a helyszínen ismerkedtek.

Ma az opusztaszeri Nemzeti Emlékparkot tekintik meg, majd holnap a Pécsi Ipari Vásáron vesznek részt. A hétfői elutazás előtti program a Zákányszéki „Egyetértés" Szakszövetkezet megtekintése lesz.